

JOHNNY STALKER

Diane Broeckhoven

Johnny Stalker

© 2014 –Diane Broeckhoven & Uitgeverij Vrijdag
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen
www.uitgeverijvrijdag.be

In samenwerking met Wablieft

Kardinaal Mercierplein 1, 2800 Mechelen
www.wablieft.be – boeken@wablieft.be
Omslagontwerp: Mulder van Meurs, Amsterdam
Vormgeving binnenwerk: theSWitch, Antwerpen
Foto cover © Christophe de Wit

NUR 301
ISBN 978 94 6001 303 4
D/2014/11.676/227
e-boek:
ISBN 978 94 6001 304 1

Projectpartners:
Wablieft|Vocvo, Luisterpuntbibliotheek

Dit boek is ook als luisterboek beschikbaar.
Niets van deze uitgave mag door middel van elektronische
of andere middelen, met inbegrip van automatische
informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar
gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

Als je de woorden hebt,
is er altijd een kans dat je de weg zult vinden.

*If you have the words,
there is always a chance that you will find the
way.*

Seamus Heaney

Ik schreef dit boek in april en mei 2014 in
Ledig House, Hudson (VS). Dank aan Passa
Porta, het Vlaams Fonds voor de Letteren en
Writers Omi.

Johnny Verstappen heeft geen rijbewijs. Een auto bezit hij evenmin, dat komt dus mooi uit. Van zijn fiets, die bij zijn moeder staat, zijn de banden zacht en de sleutel zoek. Ritjes met de tram of de bus maakt hij zelden. Te veel geuren van knoflook en zweet, vindt hij. Altijd ademt er wel iemand in zijn gezicht of raakt een onbekend lichaam even het zijne aan. Daar houdt hij niet van. Zelfs niet als het een lichaam is met zachte rondingen. Elke dag doorkruist hij de stad, van zijn kleine flat boven de Turkse groentewinkel tot aan de bouwmarkt. Daar werkt hij. 's Morgens van zuid naar noord, 's avonds van noord naar zuid. Drie kwartier heen, drie kwartier terug. Vijf dagen per week. Hij verslijt twee paar schoenen, maat vierenveertig, per jaar. Het liefst koopt hij precies dezelfde als de vorige. Onderweg gebeurt er altijd iets vreemds, elke dag opnieuw en elke dag hetzelfde. Johnny heeft het niet in de hand. Het gebeurt altijd op

een andere plek en op een onverwacht moment. Er gaat een luikje open in zijn hoofd. Hij hoort de opgewonden stemmen van zijn ouders. Die van zijn moeder schrill. Die van zijn vader brommerig. Hun woorden buitelen door elkaar. Soms hoort hij ze tot diep in zijn borst, samen met de lach van een kleine jongen.

‘Stappen. Kijk. Hij zet zijn eerste stappen. Nog een stapje. Vooruit. Nog één. Stapstapstap. Stappen. Verstappen.’

Dat zeggen zijn ouders. Tegen zichzelf. Tegen elkaar. Tegen hem. In een flits ziet hij zijn moeder van toen. Slank. In een bloemenjurk. Krullen in de war. Hij ruikt haar ook. Soep en koekjes. Ze zit voor hem, de armen gespreid als vleugels. Ze vangt hem op. Daarna omarmt zijn vader hen beiden, met zijn lange armen om hen heen. Kleine Johnny zit gevangen in een veilig hol van ruwe stof en zacht vel. Stappen. Verstappen.

Elke dag, op weg naar zijn werk en soms ook op de terugweg, overvalt dit beeld hem. Het is zijn dagdroom. Zijn baken. Al jaren lang. Soms in kleur. Soms in zwart-wit. Als het regent in de stad, regent het ook in zijn droom. Als het buiten koud is, draagt zijn moeder een wollen vest. Als de zon schijnt, heeft ze blote armen.

De dagdroom is één van zijn eerste herinneringen. Misschien wel de allereerste. Een kleine jongen die met kromme beentjes zijn eerste stappen zet. Een kleine jongen die zijn naam waar maakt. Stappen. Verstappen.

Volgende week wordt Johnny veertig. Zijn hart is veel groter dan zijn verstand, zegt zijn moeder. Dat is beter dan andersom. Ze is al lang niet meer de slanke moeder die naar koekjes ruikt. Ze is bol en rond, met overal plooiën van vlees. Ze draagt jurken zo groot als gordijnen. Haar grijze vesten zijn reusachtig. Haar handen zijn ruw en ruiken naar bleekwater. Haar onderkinnen trillen als ze praat.

Ze is twee keer zo breed als op de foto's waarop haar zoon zijn eerste stapjes zet. En toch kan ze zich onzichtbaar maken. Als Johnny naar zijn werk vertrekt, laat hij vaak een puinhoop achter in zijn keuken. De broodzak open. Kruimels en kringen op de tafel. Een vet papier met een paar koude frieten en een klodder mayonaise van de vorige avond. Maar als hij thuis komt van zijn werk, is alles opgeruimd. Elke dag opnieuw. In de koelkast

vindt hij vaak een pannetje soep of stampot. De vuile kopjes zijn weer schoon. Achter op zijn bed ligt een stapel T-shirts. Gestreken en al.

Dat doet zijn onzichtbare moeder. Ze woont twee straten verder en ze heeft een sleutel van zijn flat. Johnny is te oud om samen te wonen met haar. Dat is niet gezond. Gerda heeft het zelf gezegd. Zij is de maatschappelijk werkster die voor alles heeft gezorgd. Door haar is alles veranderd. Ze verdeelt het leven in twee. Dingen die gezond zijn en dingen die niet gezond zijn. Johnny schrijft de lijstjes in zijn schrift met ruitjes. Bruin brood is gezond. Fruit is gezond. Frieten met mayonaise zijn niet gezond. Maar één keer per week mag het wel. Bij je moeder wonen als je volwassen bent is niet gezond. Maar één keer per week mag het wel. Net als frieten.

Elke zondag brengt hij de hele dag door met zijn moeder. Vanaf het ontbijt tot na de boterham 's avonds. Soms eten ze 's middags in een restaurant. Dan laten ze zich bedienen. Ze wandelen in het stadspark. Ze kopen een ijsje. Als het regent, blijven ze thuis. In haar huis.

Dan is Johnny op bezoek bij zijn moeder. Ze praten de hele dag. Zij vooral. 's Avonds weet hij nog amper wat ze allemaal gezegd heeft. Haar woorden gonzen na in zijn hoofd, als een zwerm bijen. Zelfs in zijn slaap hoort hij ze nog.

'Ik hou van u,' zegt hij soms bij het afscheid. Dan schiet haar gemoed vol. Johnny weet niet precies waar haar gemoed ligt. Maar het staat rechtstreeks in verbinding met haar ogen. Die worden altijd vochtig als hij 'Ik hou van u' zegt. 'Ik ook van u, jongen' antwoordt ze dan. Verder zeggen ze nooit u tegen elkaar. Alleen als ze van elkaar houden.

Volgens Gerda is je gevoelens uiten ook gezond. Gezonder dan fruit, magere yoghurt en bruin brood samen. Johnny heeft veel van haar geleerd. Heel andere dingen dan van zijn moeder. Zelfstandig zijn bijvoorbeeld. Zelfredzaam, noemt Gerda dat. Ooit, als zijn moeder er niet meer zal zijn, staat hij alleen op de wereld. Dan moet hij voor zichzelf kunnen zorgen. Maar zolang zijn moeder er is, zorgt zij vaak voor hem. Meestal onzichtbaar dus. Maar dat vertellen ze niet tegen Gerda.